Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

3. listopada 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uredba (EZ, Euratom) br. 2988/95 – Zaštita financijskih interesa Europske unije – Članak 3. stavak 1. – Rok zastare – Uredbe (EEZ) br. 3887/92 i (EZ) br. 2419/2001 – Integrirani administrativni i kontrolni sustav za određene programe potpora Zajednice – Povrat preplaćenih iznosa – Primjena najblažeg pravila o zastari"

U predmetu C-378/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Njemačka), odlukom od 9. svibnja 2018., koju je Sud zaprimio 8. lipnja 2018., u postupku

Landwirtschaftskammer Niedersachsen

protiv

Reinharda Westphala,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen (izvjestitelj), predsjednik vijeća, J. Malenovský i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Landwirtschaftskammer Niedersachsen, P. Averbeck, u svojstvu agenta,

– za Europsku komisiju, B. Hofstötter i D. Triantafyllou, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 15. svibnja 2019.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje, s jedne strane, članka 49. stavaka 5. i 6. i članka 52.a Uredbe Komisije (EZ) br. 2419/2001 od 11. prosinca 2001. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu integriranog administrativnog i kontrolnog sustava za određene programe potpora Zajednice utvrđenih Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3508/92 (SL 2001., L 327, str. 11.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 118/2004 od 23. siječnja 2004. (SL 2004., L 17, str. 7.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2419/2001), i, s druge strane, članka 2. stavka 2. i članka 3. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ, EURATOM) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL 1995., L 312, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 5.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Reinharda Westphala i Landwirtschaftskammer Niedersachsen (Poljoprivredna komora u Donjoj Saskoj, Njemačka) (u daljnjem tekstu: poljoprivredna komora) povodom zahtjeva za povrat plaćanja po površini izvršenih u okviru programa potpore proizvođačima određenih ratarskih kultura.

Pravni okvir

Uredbe (EEZ) br. 3887/92 i br. 2419/2001

3 Članak 9. stavak 2. Uredbe Komisije (EEZ) br. 3887/92 od 23. prosinca 1992. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu integriranog administrativnog i kontrolnog sustava za određene programe potpora Zajednice (SL 1992., L 391, str. 36.) predviđao je različita smanjenja iznosa dodijeljenih potpora kada bi se utvrdilo da je prijavljena površina bila veća od stvarno utvrđene površine. Tako, ako bi ta razlika bila veća od 20 % utvrđene površine, za površinu se ne bi dodjeljivala nikakva potpora.

4 Članak 14. te uredbe određivao je pravila primjenjiva u slučaju neosnovanog plaćanja, ali nije sadržavao nikakvo pravilo o zastari koje bi se primjenjivalo na povrat predmetnih iznosa.

5 Uredba br. 3887/92 je Uredbom br. 2419/2001 stavljena izvan snage s učinkom od 12. prosinca 2001.

6 Mjere predviđene člankom 9. stavkom 2. Uredbe br. 3887/92 u biti su preuzete u članku 32. stavku 1. Uredbe br. 2419/2001.

7 Članak 49. Uredbe br. 2419/2001 uveo je pravila o zastari u pogledu povrata predmetnih iznosa u slučaju neosnovanog plaćanja kako slijedi:

„1. Ako je izvršeno neosnovano plaćanje, poljoprivrednik vraća predmetni iznos s kamatama koje se obračunavaju u skladu sa stavkom 3.

[…]

5. Obveza povrata iz stavka 1. ne primjenjuje se ako je prošlo više od deset godina između dana kada je potpora isplaćena i dana kada je nadležno tijelo prvi put obavijestilo korisnika da je primljeno plaćanje neosnovano.

Međutim, razdoblje iz stavka 1. ograničeno je na četiri godine ako je korisnik postupao u dobroj vjeri.

6. Iznosi čiji je povrat moguće tražiti kao posljedicu primjene umanjenja i isključenja predviđenih člankom 13. i glavom IV. podliježu roku zastare od četiri godine.

[…]” [neslužbeni prijevod]

8 Članak 52.a te uredbe propisuje:

„Odstupajući od članka 54. stavka 2., i ne dovodeći u pitanje najpovoljnija pravila o zastari koja su utvrdile države članice, članak 49. stavak 5. također se može primijeniti na zahtjeve za potporu povezane s tržišnim godinama i premijskim razdobljima koja su počela prije 1. siječnja 2002., osim ako je nadležno tijelo već obavijestilo korisnika da je predmetno plaćanje neosnovano prije 1. veljače 2004.” [neslužbeni prijevod]

9 U stavku 2. članka 54. navedene uredbe, naslovljenog „Stupanje na snagu”, predviđeno je sljedeće:

„[Uredba br. 2419/2001] primjenjuje se na zahtjeve za potporu podnesene za tržišne godine ili premijska razdoblja koja počinju 1. siječnja 2002.

[…]” [neslužbeni prijevod]

Uredba br. 2988/95

10 U skladu s trećom uvodnom izjavom Uredbe br. 2988/95, „u svim područjima treba [se] suprotstaviti radnjama koje štete financijskim interesima [Europske unije]”.

11 Članak 1. stavak 1. Uredbe br. 2988/95 glasio je kako slijedi:

„Radi zaštite financijskih interesa [Unije] ovime se usvajaju opća pravila homogenih provjera te upravnih mjera i kazni za nepravilnosti u odnosu na pravo [Unije].”

12 Članak 2. stavak 2. Uredbe br. 2988/95 određivao je:

„Upravna kazna se ne može izreći ako tako nije određeno aktom Zajednice prije nastanka nepravilnosti. U slučaju naknadne izmjene odredaba kojima se određuju upravne kazne, a koje su sadržane u propisima [Unije], retroaktivno se primjenjuju manje stroge odredbe.”

13 Članak 3. stavak 1. Uredbe br. 2988/95 određivao je:

„Rok zastare za pokretanje postupka je četiri godine od dana kada je počinjena nepravilnost iz članka 1. stavka 1. Međutim, sektorskim pravilima mogu se odrediti i kraći rokovi, ali ne mogu biti kraći od tri godine.

U slučaju stalnih i [ili] ponovljenih nepravilnosti, rok zastare teče od dana prestanka nepravilnosti. U slučaju višegodišnjih programa, rok zastare teče do konačnog završetka programa.

[…]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Poljoprivrednik R. Westphal je 2000. i 2001. za tržišne godine koje su se odnosile na te dvije godine podnio zahtjeve za potpore po „površini” u okviru programa potpore proizvođačima određenih ratarskih kultura.

15 Poljoprivredna je komora odobrila te potpore pa su tijekom navedenih godina izvršene odgovarajuće isplate.

16 Tijekom nadzora izvršenog na terenu u siječnju 2006. utvrđene su nepravilnosti u podacima o površinama na ugaru. Nakon što je saslušala R. Westphala, poljoprivredna je komora 23. srpnja 2007. donijela odluku o djelomičnoj ništavosti odluka o odobrenju koje su se odnosile na predmetne dvije godine i naložila povrat preplaćenih iznosa. Iznos tog povrata izračunan je prema sankciji koja se primjenjuje na prekoračenje u prijavi površina na ugaru, zbog koje se nije trebala dodijeliti nikakva potpora.

17 R. Westphal podnio je žalbu protiv te odluke. Žalbeni je sud poništio odluku poljoprivredne komore od 23. srpnja 2007. u dijelu u kojem se odnosila na iznos koji se zbog sankcije morao vratiti. Priznajući da je ta sankcija opravdana na temelju članka 9. stavka 2. drugog podstavka Uredbe br. 3887/92, taj je sud ocijenio da su, na temelju načela retroaktivne primjene najblažeg represivnog zakona, kako je propisano u članku 2. stavku 2. drugoj rečenici Uredbe br. 2988/95, bila primjenjiva pravila o zastari propisana člankom 49. stavcima 5. i 6. Uredbe br. 2419/2001.

18 Iz toga je zaključio da je nastupila zastara za izrečenu sankciju jer je od datuma isplate predmetnih potpora i dana na koji je podnositelj zahtjeva bio obaviješten o neosnovano isplaćenim potporama prošlo više od četiri godine. Primjena pravila o zastari iz članka 49. Uredbe br. 2419/2001 stoga je dovela do blažih posljedica u odnosu na one koje bi proizišle iz uobičajeno primjenjivog pravila, to jest članka 3. stavka 1. drugog podstavka prve rečenice Uredbe br. 2988/95. Naime, u skladu s potonjom odredbom, rok zastare počeo je teći tek od dana kada je nepravilnost završila 2004., tako da zastara za sankciju nije nastupila na dan kada je podnositelj zahtjeva saznao da su njegovi zahtjevi nezakoniti.

19 Poljoprivredna je komora podnijela žalbu protiv odluke žalbenog suda.

20 Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Njemačka), sud koji je uputio zahtjev, ističe da je žalbeni sud protumačio stavak 6. članka 49. Uredbe br. 2419/2001 na način da se njime dopunjuje stavak 5. tog članka i da se na njega također primjenjuju detaljna pravila koja predviđa potonji stavak, osobito u pogledu početka roka zastare.

21 Međutim, s obzirom na to da odredbe Uredbe br. 2988/95 imaju međusektorski doseg i vodeći računa o činjenici da članak 49. stavak 6. Uredbe br. 2419/2001 ne sadržava nikakvo pojašnjenje glede početka roka zastare, sud koji je uputio zahtjev pita se treba li u tom pogledu primijeniti članak 3. stavak 1. Uredbe br. 2988/95.

22 Ako se taj članak 3. stavak 1. ne bi trebao primjenjivati, sud koji je uputio zahtjev pita se jesu li pravila o zastari koja se primjenjuju u ovom slučaju odredbe o upravnim kaznama u smislu članka 2. stavka 2. druge rečenice Uredbe br. 2988/95, na koje bi se moglo primjenjivati načelo retroaktivne primjene najblažeg represivnog zakona. Sud koji je uputio zahtjev s jedne strane smatra da se načelo retroaktivne primjene blažeg kaznenog zakona odnosi samo na izmjene prava u pogledu merituma, a ne na pravila o zastari. S druge strane, budući da se to načelo temelji na razmatranjima pravičnosti, valjalo bi priznati da je donošenjem blažeg pravila o zastari zakonodavac nužno proveo ponovnu ocjenu i da se stoga glede primjenjivosti tog pravila ne treba uzimati u obzir vrijeme.

23 U slučaju niječnog odgovora, sud koji je uputio zahtjev pita se može li se članak 52.a Uredbe br. 2419/2001, kojim se predviđa retroaktivna primjena pravila o zastari iz članka 49. stavka 5. te uredbe po analogiji primijeniti na njezin članak 49. stavak 6. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, iz teksta članka 52.a Uredbe br. 2419/2001 proizlazi da se za primjenu članka 49. stavka 6. Uredbe br. 2419/2001 ne zahtijeva posebno pravilo i da druga rečenica članka 2. stavka 2. Uredbe br. 2988/95 jamči koherentnost sustava. Međutim, ako to ne bi bilo tako, pravnu bi se prazninu koja bi iz toga proizišla moralo moći popuniti analogijom.

24 U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Počinje li rok zastare iz članka 49. stavka 6. Uredbe br. 2419/2001 teći od dana isplate potpore ili se na njegov početak primjenjuje članak 3. stavak 1. Uredbe br. 2988/95, to jest u ovom slučaju članak 3. stavak 1. drugi podstavak prva rečenica te uredbe?

2. Jesu li pravila o zastari iz članka 49. stavka 6. Uredbe br. 2419/2001 odnosno iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 2988/95 odredbe kojima se određuju upravne kazne u smislu druge rečenice članka 2. stavka 2. Uredbe br. 2988/95?

3. Može li se članak 52.a Uredbe br. 2419/2001, kojim se propisuje retroaktivna primjena pravila o zastari iz članka 49. stavka 5. navedene uredbe, analogijom primijeniti i na članak 49. stavak 6. navedene uredbe?

Ako se primjenjuje članak 3. stavak 1. drugi podstavak prva rečenica Uredbe br. 2988/95 (prvo pitanje), nije potrebno odgovoriti na ostala pitanja; ako se ne primjenjuje, a odgovor na drugo pitanje je potvrdan, valja smatrati da je treće pitanje bespredmetno."

Prvo pitanje

25 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 49. stavak 6. Uredbe br. 2419/2001 tumačiti na način da je početak roka zastare koji propisuje istovjetan onomu iz članka 49. stavka 5. te uredbe, odnosno da odgovara datumu isplate potpore, ili ga u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 2988/95 treba računati od dana prestanka nepravilnosti.

26 Najprije valja podsjetiti da su Uredbom br. 2988/95, u skladu s njezinim člankom 1., uvedena „opća pravila homogenih provjera te upravnih mjera i kazni za nepravilnosti u odnosu na pravo [Unije]", i to, kao što to proizlazi iz treće uvodne izjave navedene uredbe, kako bi se „u svim područjima [suprotstavilo] radnjama koje štete financijskim interesima [Unije]" (presude od 11. lipnja 2015., Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, t. 20. i navedena sudska praksa i od 2. ožujka 2017., Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, t. 23.).

27 Donošenjem te uredbe zakonodavac Unije namjeravao je postaviti niz općih načela zahtijevajući da sve sektorske uredbe poštuju ta načela (vidjeti u tom smislu presude od 11. ožujka 2008., Jager, C-420/06, EU:C:2008:152, t. 61. i od 28. listopada 2010., SGS Belgium i dr., C-367/09, EU:C:2010:648, t. 37.).

28 Osim toga, donošenjem članka 3. stavka 1. prvog podstavka Uredbe br. 2988/95 zakonodavac je odlučio uvesti opće pravilo o zastari primjenjivo u tom području, kojim je, s jedne strane, namjeravao odrediti minimalni rok koji se primjenjuje u svim državama članicama i, s druge strane, odreći se mogućnosti pokretanja postupka zbog nepravilnosti koja šteti financijskim interesima Unije nakon isteka razdoblja od četiri godine od kada je počinjena nepravilnost (presude od 29. siječnja 2009., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i dr., C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, t. 27. i od 22. prosinca 2010., Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, t. 39.).

29 Iz toga proizlazi da se protiv svake nepravilnosti koja šteti financijskim interesima Unije načelno može u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu Uredbe br. 2988/95 pokrenuti postupak pred nadležnim tijelima država članica, osim u sektorima za koje je zakonodavac Unije predvidio kraći rok (presude od 29. siječnja 2009., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i dr., C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, t. 28. i od 22. prosinca 2010., Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, t. 40.).

30 Člankom 3. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 2988/95 utvrđuje se – u pogledu pokretanja postupaka – rok zastare koji počinje teći od dana kada je nepravilnost počinjena, pod čime se – prema članku 1. stavku 2. navedene uredbe – smatra „[s]vaka povreda odredaba prava [Unije] koja proizlazi iz učinjene ili propuštene radnje od strane gospodarskog subjekta, a što je dovelo ili je moglo dovesti u pitanje opći proračun [Unije]” (vidjeti u tom smislu presude od 29. siječnja 2009., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i dr., C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, t. 21. i 22. i od 22. prosinca 2010., Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, t. 38.).

31 Taj je rok stoga primjenjiv na nepravilnosti koje su predmet upravne mjere kojom se želi oduzeti nepravilno stečena korist u smislu članka 4. navedene uredbe kao i na nepravilnosti koje dovode do izricanja upravne sankcije u smislu njezina članka 5. (vidjeti u tom smislu presude od 11. lipnja 2015., Pfeifer & Langen, C-52/14, EU:C:2015:381, t. 23. i navedenu sudsku praksu i od 2. ožujka 2017., Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, t. 26.).

32 Na temelju članka 3. stavka 1. prvog podstavka Uredbe br. 2988/95, rok zastare za pokretanje postupka od četiri godine počinje teći od dana kada je počinjena nepravilnost. U skladu s člankom 3. stavkom 1. drugim podstavkom te uredbe, u slučaju stalnih ili ponovljenih nepravilnosti, rok zastare teče od dana prestanka nepravilnosti.

33 Budući da počinjenje nepravilnosti pretpostavlja ispunjenje dvaju uvjeta, odnosno radnju ili propust koji čine povredu prava Unije kao i štetu nanesenu proračunu Unije, rok zastare počinje teći od trenutka u kojem su počinjeni ta radnja ili propust koji čine povredu prava Unije i u kojem je nastala šteta proračunu, jer početak roka zastare uvijek, u skladu sa sudskom praksom Suda, počinje teći od kasnijeg događaja (vidjeti u tom smislu presude od 6. listopada 2015., Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, t. 24. do 26. i od 2. ožujka 2017., Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, t. 47.).

34 Pravilo kojim se utvrđuje rok zastare od četiri godine iz članka 3. stavka 1. prvog podstavka prve rečenice Uredbe br. 2988/95, koje je izravno primjenjivo u državama članicama, može se isključiti sektorskim propisom u smislu članka 3. stavka 1. prvog podstavka druge rečenice te uredbe samo ako taj sektorski propis predviđa kraći rok, ali ne manji od tri godine (vidjeti u tom smislu presude od 29. siječnja 2009., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i dr., C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, t. 44. i od 22. prosinca 2010., Corman, C-131/10, EU:C:2010:825, t. 42.).

35 Na postavljeno pitanje treba odgovoriti s obzirom na ta razmatranja i s obzirom na ustaljenu sudsku praksu Suda, prema kojoj prilikom određivanja dosega odredaba prava Unije valja istodobno voditi računa o njihovu tekstu, o njihovu kontekstu i o njihovim ciljevima (presuda od 6. listopada 2015., Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export, C-59/14, EU:C:2015:660, t. 22.).

36 U ovom slučaju, iako sektorski propis Unije koji je prvotno primjenjiv u glavnom predmetu, to jest Uredba br. 3887/92, nije predviđao posebne odredbe u pogledu zastare, time što je ta uredba stavljena izvan snage Uredbom br. 2419/2001 došlo je do uvođenja sektorskih pravila u pogledu zastare.

37 Stoga je točno da iz teksta članka 49. stavka 5. Uredbe br. 2419/2001 proizlazi da, u odnosu na korisnika u dobroj vjeri, zastara obveze povrata u slučaju neosnovanog plaćanja nastupa istekom roka od četiri godine između dana kada je potpora isplaćena i dana kada je nadležno tijelo prvi put obavijestilo korisnika da je primljeno plaćanje neosnovano.

38 Neovisno o pitanju je li ta odredba izniman sektorski propis u smislu druge rečenice članka 3. stavka 1. prvog podstavka Uredbe br. 2988/95, važno je utvrditi da se tim propisom pojednostavljuje određivanje trenutka od kojeg počinje teći rok zastare, kako je predviđen u članku 3. stavku 1. jer se, s jedne strane, taj rok više ne izračunava od dana kada je počinjena nepravilnost, nego od dana isplate, i da, s druge strane, više nije potrebno utvrditi razliku između nepravilnosti ovisno o tome jesu li one jedinstvene ili trajne.

39 Nasuprot tomu, tekst članka 49. stavka 6. Uredbe br. 2419/2001 ne sadržava nikakvu naznaku na temelju koje bi se moglo zaključiti da je došlo do takvog pojednostavnjenja u pogledu određivanja trenutka od kojeg počinje teći rok zastare primjenjiv na iznose koje treba vratiti primjenom umanjenja i isključenja iz članka 13. glave IV. te uredbe.

40 U tom pogledu valja podsjetiti da, iako je stavak 5. članka 49. Uredbe br. 2419/2001 primjenjiv na sve dugovane iznose, područje primjene stavka 6. tog članka izričito je ograničeno na povrate koji su posljedica administrativnih sankcija, poput potpunog ili djelomičnog ukidanja dodijeljene pogodnosti, kao i isključenja ili oduzimanja prava na pogodnost u kasnijem razdoblju.

41 U tim okolnostima i s obzirom na raspored stavaka 5. i 6. članka 49. Uredbe br. 2419/2001, valja smatrati da je stavak 6. tog članka iznimka od novog pravila o izračunu iz stavka 5. navedenog članka.

42 Slijedom toga, početak roka zastare od četiri godine predviđenog člankom 49. stavkom 6. Uredbe br. 2419/2001 treba se utvrditi u skladu s osnovnim pravilom, to jest u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 2988/95.

43 Taj je zaključak u skladu s ciljem Uredbe br. 2988/95, kojim se, kao što je to navedeno u točki 26. ove presude, žele zaštititi financijski interesi Unije, ali i s ciljem iz Uredbe br. 2419/2001.

44 Naime, Uredba br. 2419/2001 ima za cilj borbu protiv nepravilnosti i prijevara u okviru provedbe različitih programa potpora koje su dio integriranog sustava i to s ciljem učinkovite zaštite financijskih interesa Unije. Kako bi se taj cilj postigao, ta uredba predviđa umanjenja i isključenja s obzirom na težinu nepravilnosti počinjene u zahtjevu za potporu, a koja mogu dovesti do potpunog isključena iz jednog ili više programa potpora za određeno razdoblje (presuda od 2. listopada 2014., Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, t. 31. i navedena sudska praksa).

45 Upravo je o tome riječ u ovom slučaju. Naime, kako bi se postigao navedeni cilj, članak 9. stavak 2. Uredbe br. 3887/92, na temelju kojeg je R. Westphalu naložen sporni povrat i čiji je sadržaj u biti preuzet u članku 32. stavku 1. Uredbe br. 2419/2001, propisuje da se u slučaju u kojem površina koja je prijavljena u zahtjevu za potporu „po površini” premašuje površinu utvrđenu tijekom kontrole izriču sankcije koje se sastoje od umanjenja ili isključenja potpore Unije, ovisno o težini počinjene nepravilnosti (presuda od 4. listopada 2007., Kruck, C-192/06, EU:C:2007:579, t. 35.).

46 Stoga se ne čini da je tumačenje članka 49. stavka 6. Uredbe br. 2419/2001, koje bi dovelo do toga da se pri određivanju povrata potpora zbog radnji koje, zbog njihove utvrđene nezakonitosti, imaju za posljedicu sankcije, primjenjuju isti načini izračuna roka zastare kao oni koji se primjenjuju na radnje koje imaju za posljedicu samo obvezu povrata, u skladu s ciljem sustava sankcija koji želi biti dovoljno odvraćajući i učinkovit za borbu protiv nepravilnosti i prijevara počinjenih u području potpora „po površini” (vidjeti u tom smislu presudu od 2. listopada 2014., Van Den Broeck, C-525/13, EU:C:2014:2254, t. 32. i navedenu sudsku praksu).

47 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 49. stavak 6. Uredbe br. 2419/2001 treba tumačiti na način da se početak roka zastare koji se njime predviđa određuje u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 2988/95 i odgovara, za stalne ili ponovljene nepravilnosti, danu prestanka nepravilnosti.

Drugo i treće pitanje

48 Uzimajući u obzir odgovor na prvo pitanje, nije potrebno odgovarati na drugo i treće pitanje.

Troškovi

49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 49. stavak 6. Uredbe Komisije (EZ) br. 2419/2001 od 11. prosinca 2001. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu integriranog administrativnog i kontrolnog sustava za određene programe potpora Zajednice utvrđenih Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3508/92, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 118/2004 od 23. siječnja 2004., treba tumačiti na način da se početak roka zastare koji se njime predviđa određuje u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EZ, EURATOM) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica i odgovara, za stalne ili ponovljene nepravilnosti, danu prestanka nepravilnosti.

Potpisi